

Sygn. akt IV CSK 176/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku P. R.
przy uczestnictwie J. R.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach
z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt V Ca 342/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestniczki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca P. R. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 28 października 2014 r. zmieniającego częściowo postanowienie Sądu Rejonowego w Węgrowie z dnia 11 marca 2013 r., którym dokonano podziału majątku wspólnego małżonków P. R. i J. R. – w całości.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich.

W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawca oparł na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia

z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurystyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Zgodnie wskazuje się także, że przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r. III SK 16/127).

Badając wskazaną przyczynę i jej uzasadnienie Sąd Najwyższy zauważył, że skarżący ograniczył się do ogólnikowych twierdzeń sprowadzających się do podniesienia, iż zestawiając poglądy judykatury dotyczące wskazanej przyczyny i odnosząc je do treści zarzutów „stwierdzić należy, że naruszenie wskazanych w zarzutach skargi kasacyjnej przepisów prawa procesowego oraz materialnego skutkowało wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia”. W części motywacyjnej wnioskodawca wskazał, że „zachodzi ewidentna sprzeczność między poglądami doktryny i orzecznictwa” w zakresie ustalenia wartości rynkowej niektórych składników, rozstrzygnięcia o przyznaniu części składników majątku wspólnego stronom mimo braku ich zgody, zaliczenia do majątku wspólnego dochodów z działalności gospodarczej jednego z małżonków, niemożności zaliczenia zadłużenia z tytułu podatku dochodowego i podatku VAT do majątku wspólnego. Odnosił się przy tym wyłącznie do okoliczności faktycznych i nie powołał ani jednego przepisu bądź poglądu orzecznictwa czy piśmiennictwa, które mogłyby potwierdzić wystąpienie oczywistych naruszeń przepisów prawa. Rzeczą Sądu Najwyższego nie jest ich poszukiwanie, tylko w wypadku powołania

dokonanie oceny w aspekcie dodatkowej przesłanki „oczywistości”. Pośrednie, skrótowe nawiązywanie do podstaw kasacyjnych nie może być uznane za skuteczne wykazanie przyczyny uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania, bowiem kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje badania ani oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, jako zastrzeżonego dla tego Sądu orzekającego w innym składzie. Tym samym wniosek o przyjęcie skargi jest dotknięty wadami i skoro przytoczona przyczyna nie została należycie wykazana na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. a *contrario* orzeczono jak w postanowieniu.

Ubocznie Sąd Najwyższy zwraca uwagę na niewłaściwy sposób komentowania rozstrzygnięcia i uzasadnienia sądu drugiej instancji, wskazując że nie może on zastąpić rzeczowych argumentów i wywiązania się z powinności procesowych.

Wobec braku podstaw do odstąpienia od obowiązującej w postępowaniu nieprocesowym zasady samodzielnego ponoszenia przez strony kosztów postępowania wniosek uczestniczki o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego został oddalony (art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ oraz 13 § 2 k.p.c.).